

Парчевська Олександра Олексіївна,
здобувач навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
Антонюк Поліна Євгеніївна,
професор кафедри криміналістики та судової
медицини Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук, доцент

СПОСОБИ РОЗКРАДАННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ, ЩО НАДХОДИТЬ В УКРАЇНУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України мільйони людей змушені втратили своє рухоме та нерухоме майно, роботу, заощадження. Міжнародна спільнота не залишилася осторонь гуманітарної кризи, що виникла в Україні: міжнародні організації та окремі країни з перших днів воєнного стану надають гуманітарну допомогу Україні як у вигляді предметів та товарів, так і у вигляді коштів, благодійних пожертв тощо.

Для людей, які в період воєнного стану опинилися в складних ситуаціях нерідко саме гуманітарна допомога є дієвою можливістю забезпечити свої базові потреби в ліках, одязі, їжі, предметах гігієни тощо. Нажаль, вимушені констатувати, що в таких складних умовах все ж непоодинокими є випадки використання гуманітарної допомоги в кримінально протиправних цілях, з метою особистого збагачення. Безперечно, факти нецільового використання гуманітарної допомоги фіксувалися і раніше, водночас разом зі збільшенням масштабів надходження гуманітарної допомоги від початку військової агресії збільшилися й масштаби її розкрадання, що становить значну суспільну небезпеку, а також негативно впливає на імідж України в міжнародному співтоваристві.

Так, з початку повномасштабного вторгнення особливо гостро розповсюдилась практика створення шахрайських схем та псевдоволонтерських організацій з метою отримання прибутку, таким чином зловмисники можуть підробляти документи, що підтверджують право на отримання гуманітарної допомоги, або змінювати дані в уже існуючих документах, створення незаконних пунктів видачі допомоги та отримання в такий спосіб доступу до гуманітарних вантажів з метою їх розкрадання [1, с. 360].

Аналіз слідчої практики дозволяє виділити наступні основні способи розкрадання гуманітарної допомоги:

- незаконне привласнення майна особами, відповідальними за його розподіл (волонтерами, чиновниками, співробітниками благодійних організацій);

- контрабанда гуманітарної допомоги, тобто незаконне переміщення її за межі країни з метою продажу або перепродажу;
- розкрадання під час транспортування шляхом організації фальшивих контрольно-пропускних пунктів для перехоплення вантажів, підкупу або залякування водіїв для зміни зазначеного маршруту;
- торгівля гуманітарною допомогою (продаж або обмін гуманітарної допомоги на інші товари або послуги).

На рівні держави вживаються всебічні заходи для протидії розкраданню гуманітарної допомоги: створені системи моніторингу та звітності для відстеження розподілу допомоги та виявлення будь-яких підозрілих дій; організована взаємодія між благодійними організаціями, правоохоронними органами та іншими державними установами для виявлення та притягнення до відповідальності зловмисників; внесені зміни до законодавства України, зокрема до Кримінального кодексу України, щодо посилення відповідальності за такі протиправні діяння тощо.

Разом з тим, необхідно зазначити, що не зважаючи на воєнний стан, що змусив кожного громадянина України змінити звичний спосіб життя та перейти до нового формату існування, на превеликий жаль, девіантні відхилення від законослухняної поведінки все одно мають місце. Так, окремі особи, намагаються використати воєнний стан з метою власного незаконного збагачення. Боротьба українського суспільства з таким видом кримінальної протиправності спрямована не лише на виконання державою своїх зобов'язань перед громадянами, але й на відновлення авторитету України на міжнародній арені.

Список використаних джерел

1. Бондаренко О. С., Савчук В. О. (2023). Юридичний науковий електронний журнал. (1). С. 359-361. URL: http://lsej.org.ua/1_2023/87.pdf

Петренко Дар'я Русланівна,

здобувач вищої освіти навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Висотенко Юлія Володимирівна,

викладач кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНИХ ОСІБ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

Збройний конфлікт в Україні поставив під загрозу життя та безпеку мільйонів цивільних осіб. Захист цивільного населення від